

Література

1. Антонюк Т.М., Кабаненко А.С., Авдіковська Л.М. Українська мова: навчальна програма для закладів фахової передвищої освіти, що здійснюють підготовку фахових молодших бакалаврів на основі базової середньої освіти. Київ., 2022, 44 с.
2. Антонюк Т.М., Кабаненко А.С., Ковалевська Л.В. Українська література: навчальна програма для закладів фахової передвищої освіти, що здійснюють підготовку фахових молодших бакалаврів на основі базової середньої освіти. Київ., 2022, 68 с.
3. Котусенко. О. Ю. Українська література. 5–11 класи: навч. прогр., метод. рекомендації щодо організації навч-вих. процесу в 2018/2019 навч. році; укладач Харків: Ранок, 2018. 160 с.
4. Фасоля А. М. Компетентнісно зорієнтовані завдання: проблеми термінології, типології. Київ: Дивослово. 2014. С. 15–21.
5. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): моногр. Київ: Пед. думка, 2016. 360 с.
6. Назаренко Л. А. Формування предметної літературної компетентності старшокласників засобами інформаційно-комунікаційних технологій: ... дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Миколаїв. нац. ун-т. Миколаїв, 2015. 304 с.

Саламатіна Ольга
(м. Миколаїв)

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ ВУЗІВ

У роботі надано визначення термінів «комунікативна компетентність» та «іншомовна комунікативна компетентність», а також доведено необхідність формування іншомовної комунікативної компетенції у здобувачів вищої освіти нефілологічних вузів як майбутніх фахівців.

Сучасні тенденції мовної освіти в Україні зумовлені процесом об'єднання Європи, його розповсюдженням на схід, що супроводжується формуванням загального освітнього і наукового простору, та необхідністю розробки єдиних критеріїв і стандартів у масштабах усього континенту. Мовна освіта в Україні також реформується з урахуванням основних досягнень європейських країн у цій галузі. Ідеї мовної політики Ради Європи знаходять все ширшу реалізацію в Україні: збільшується кількість мов, що вивчаються; зростає кількість осіб, які володіють принаймні однією іноземною мовою; у середніх навчальних закладах започатковано вивчення кількох іноземних мов; кардинально змінюється ставлення до вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах нефілологічного профілю [1, с. 168].

На думку О. Пометун, компетентність – це складна інтегрована характеристика особистості, під якою розуміють набір знань, вмінь, навичок, ставлень, що дають змогу ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечуючи розв’язання проблеми досягнення певних стандартів у галузі професії або виді діяльності [2, с. 68]. Суть компетентнісного підходу полягає в тому, що проміжним і кінцевим результатами навчання визнається формування певних здібностей особистості (компетентностей), котрі проявляються в комплексі вмінь, базованих на знаннях, ціннісних орієнтирах і досвіді діяльності [3].

Орієнтація на практичний характер діяльності здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців у різних галузях господарства є основним напрямом процесу навчання іноземної мови у нефілологічних вищих навчальних закладах України, і це пояснює характер формування вмінь усіх видів мовленнєвої діяльності здобувачів з орієнтацією на передбачену сферу їхньої діяльності в період практичного використання мови на підприємствах, за кордоном після закінчення вищого навчального закладу або під час проходження закордонної практики [4, с. 161].

Концептуальною основою навчання професійної англійської мови здобувачів нефілологічних спеціальностей стали такі наукові положення:

а) формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців передбачає обов’язкове врахування специфіки майбутньої професійної діяльності;

б) діяльність викладачів має ґрунтуватися на врахуванні особистості кожного студента, розвитку його здібностей (організаційні, перцептивні, аналітичні, комунікативні), формуванні світогляду, сприянні в оволодінні комплексом соціальних ролей, розвитку пізнавальної мотивації, виявленні самостійності в розв’язанні складних завдань, формуванні якостей та вмінь, необхідних у майбутній професійній діяльності;

в) успішна професійна діяльність вимагає володіння іншомовною професійною комунікативною компетенцією, яка передбачає не тільки обсяг знань за фахом, але й здатність здійснювати іншомовне спілкування з фахівцями з інших країн, а також виконувати професійну діяльність в умовах іншомовного професійно орієнтованого середовища [1, с. 170].

За сучасними українськими науковцями С. Скворцовою та Ю. Вторніковою «комунікативна компетентність – це інтегративне особистісне утворення, що виявляється у процесі комунікації як здатність актуалізувати та застосовувати отриманий досвід комунікативної діяльності та індивідуально-психологічні якості особистості для досягнення комунікативної мети» [5, с. 22].

Вяхк І. А. [6] розширює дане поняття та твердить, що іншомовна комунікативна компетентність – це наявність фонетичних, лексичних, граматичних знань та здатність застосовувати ці знання на практиці, а також сформованість комунікативних умінь у говорінні, читанні, письмі, аудіюванні. Також вчена наголошує, що формуючи іншомовну комунікативну компетентність здобувачів освіти, слід забезпечити їх мовними засобами

іноземної мови, за допомогою яких вони можуть реалізувати всі функції спілкування: інформаційну, регулятивну, емоційно-оціночну, етикетну. Не менш важливим завданням є навчити здобувачів освіти виходити з положення за браком іншомовних мовних засобів – використовувати перифраз, замінювати потрібне слово синонімом і т.п. Необхідно створити умови для набуття ними мінімального досвіду з розв'язання типових комунікативних завдань: запитати інформацію, повідомити інформацію, пояснити інформацію, сприйняти і зрозуміти сприйняту інформацію; спонукати до чогось, попросити про щось, запропонувати щось, порадити, домовитись про щось, сприйняти спонукання і відреагувати на нього; виразити думку, оцінку, виразити почуття, емоції, доказувати, переконувати, відчувати задоволення/незадоволення та інші почуття від сприйнятої інформації; звернутись, почати розмову, виразити інтерес до співрозмовника, уважно слухати і чути, підтримати розмову, закінчити її, привітати з святом, подякувати, виразити співчуття [7, с. 102].

Отже, під час навчання іноземної мови здобувачів вищої освіти необхідно не лише надати їм соціокультурні та краєзнавчі знання, але й дати їм можливість застосувати ці знання на практиці. А також постійно формувати їхнє позитивне ставлення до вивчення іноземної мови.

Література

1. Артюхова О. В. Специфіка навчання професійної англійської мови студентів гуманітарних нефілологічних спеціальностей. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2016. Вип. 61. С. 168-171.
2. Пометун О. І. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи. К. : К.І.С., 2004. С. 66–72.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті
URL:<https://naurok.com.ua/kompetentnisniy-pidhid-u-suchasniy-osviti-214049.html>
4. Марковська А. В., Саламатіна О. О. Шляхи підвищення рівня володіння іноземною мовою у здобувачів вищої освіти аграрного профілю для проходження закордонної практики. *Молодий вчений*. 2020. Вип. 4 (80). С.161-165.
5. Скворцова С. О., Вторнікова С. О. Професійно-комунікативна компетентність учителя початкових класів : монографія. Одеса : Абрикос Компани, 2013. 290 с.
6. Вяхк І. А. Умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій: дис...канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 227 с.
7. Васільєва П. Іншомовна комунікативна компетентність: проблеми, підходи, пошуки. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2020. №1 (9). С. 102.